

saadanne Grunde ere ikke og kunne vist heller ikke skaffes frem. Det bestemmende ved denne Bestemmelse har, tror jeg, været dette, at Haandværkerne have næret Ønske om disse tvungne Fagprøver, og disse Ønsker ere komne rigelig til Orde gennem Haandværkernes Repræsentationer. Derved er det blevet klart, at Haandværkerne i det hele taget ønske Fagprøver og tro, at de kunne være dem en betydelig Hjælp. Det gør mig ondt, at jeg ikke kan dele denne Tro. Jeg tror ikke, Hjælpen ligger der, men at det, der trykker Haandværkeren, er den overvældende Konkurrence, som har udviklet sig, og den kan man ikke kæmpe imod selv ved nok saa strenge Fagprøver. Det er jo et glædeligt Tegn, at man ad Frivillighedens Vej mere og mere har underkastet sig Fagprøver, og jeg tror, at netop denne Omstændighed tyder paa, at Tvang her ikke er nødvendig. Haandværkerne have selv indset, at deres Redning ligger i Dygtiggørelse, og derfor frivilligt søgt at skaffe sig Dygtighed og Kundskab. Hvis jeg troede, at Indførelse af tvungne Fagprøver kunde hjælpe, var jeg selvfølgelig villig til at virke med til Indførelse af en saadan Forholdsregel; men jeg tror, at Hjælpen langt snarere ligger paa de Steder, som bleve angivne af det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds (Andersen) og senere af det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds (Oct. Hansen). Ad disse Veje vilde jeg langt hellere være med til at skaffe Hjælpen frem.

Er jeg saaledes ikke nogen Ven af de tvungne Fagprøver, tåles jeg heller ikke i nogen synderlig Grad af Bestemmelsen i Forslagets § 36 om, at det gøres til Betingelse for at faa Næringsadkomst som Grosserer, Købmand og Detaillist at tage Eksamen eller underkaste sig en Prøve i Bogholderi. Jeg finder det uforførdent, generende og upraktisk. *Uforførdent*, fordi allerede Forordningen af 1832 tilstrækkelig tvinger disse handlende til at føre ordentlige Bøger; *generende*, fordi det navnlig for dem, der drive eller ville drive smaa Forretninger, vil være meget vanskeligt at indstille sig til en saadan Eksamen, inden de overtage Ledelsen af en Butik eller en anden mindre Forretning, og *upraktisk*, fordi en saadan Eksamen vistnok maatte indrettes i mange forskellige Grader; der vilde blive Eksamen af 1ste, 2den, 3dje Grad o. s. v., vi vilde, kort sagt, komme ind i et helt Kineseri, som dog ikke var noget godt.

Det har glædet mig at se, at man til Trods for lokkende Røster ikke har villet ndlade sig paa at ville genindføre Specia-

liseringen af de forskellige Adkomster. Man havde jo før 1857 Adkomster til Tømmerhandel, Vinhandel, Ulden- og Lærredshandel, og der har hævet sig Stemmer for Genindførelse af disse Sondringer, men det har man altsaa ikke gjort, hvad jeg, som sagt, finder meget heldigt, da Tiden har udviklet sig saaledes, at det vilde være meget lidet passende for Nutidens Handelsvirksomhed. Man har derimod bevaret Forskellen mellem Grossister og Detaillister. Jeg vilde ogsaa ønske, at denne Forskel var bleven sløjet; thi ofte hænder det, at en Grossist vil gøre en Detaillistforretning og omvendt. Men Ulykken er jo ikke stor, da disse forskellige Adkomster kunne forenes. Men naar det er Tilfældet, ved jeg ikke, hvorfor man har villet beholde denne Sondring. Det er mig ganske klart, at Lovforslaget har draget Grænsen mellem Grossister og Detaillister paa et forkert Sted. Grænsen er nemlig angiven ved Værdien af den enkeltes Omsætning. Jeg finder ikke, at dette nu til Dags lader sig gøre. Der findes en Masse smaa Grossister og ikke saa faa meget store Detaillister, og man ser jo endogsaa, at disse Detaillister sælge enkelte Genstande, der langt overstige den Værdi, som foreslaas som Grænse. Man bør langt hellere vælge et andet Kriterium, nemlig dette, om der handles fra aaben Bod eller ikke. Her har man et fast Holdpunkt, et sikkert Skelnemærke. Det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds (Oct. Hansen) udtalte i Gaar, at han i dette Lovforslag kun fandt ganske enkelte Punkter, som han vilde anse for heldige. Jeg tror, at det ærede Medlem ser forkert paa Tingene; i det mindste finder jeg saare mange udmærkede Punkter og mange Bestemmelser, som indeholde utvivlsomme Fremskridt. Det skulde derfor glæde mig, om Lovforslaget kunde blive til Lov i en noget ændret Skikkelse. Der er under denne Forhandling med Hensyn til de tvungne Fagprøver faldet enkelte Udtalelser om, at selv om de ikke kunde anerkendes for at være en virksom Hjælp, maatte det dog indrømmes, at de ikke kunde skade. Dette er vistnok nogenlunde rigtigt, naar man tilføjer: de kunne ikke gøre direkte Skade; men en Skade kunne de gøre, og det vil navnlig føles af dem, som ønske at faa noget ud af denne Lov, de kunne i høj Grad vanskeliggøre Gennemførelsen af Loven. Der har under denne Forhandling været talt meget om Skuffelser. Nogle tro, at dersom de tvungne Fagprøver ikke blive indførte, vil det berede Haandværkerne Skuffelse; andre, og deriblandt jeg, tro, at dersom disse Fagprøver blive indførte,